

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Dobrodo» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi

URADNO SPOROČILO RDEČIH BRIGAD IN SLIKA POTRJUJETA, DA PREDSEDNIK KRŠČANSKE DEMOKRACIJE SE ŽIVI

Ultimat teroristov: država mora že jutri popoldne pristati na pogajanja, sicer bo Aldo Moro umorjen

Demokratska republika prava tarča teroristov

Kocka je torej padla. Teroristi, ki že mesec dni razpolagajo na milost in nemilost z Aldom Morom, so razkrili svoje karte in v višku izsiljevanja postavili državo in vse demokratske sile pred neizbežno izbiro. Rdeče brigade v kratkem roku, ki zapade jutri popoldne, zahtevajo začetek pogajanj. V zameno za morebitno osvoboditev talca terjajo izpustitev svojih zaprtih pajdasev. V nasprotnem primeru grozijo, da bodo ubile predsednika krščanske demokracije. Svojo grožnjo so cinčno podkrepile z hladnokrvnim umorom jetniškega paznika De Catalda v Milanu. S tem krvoločnim dejanjem so teroristi hoteli dokazati javnosti, da se čutijo močnejše od države, ki jo nameravajo spraviti na kolena.

Stopnjevanje v strategiji terorja kaže, da se pri svojem izsiljevanju vseh demokratskih sil rdeče brigade drzno poslužujejo najmodernejše taktike psihološke vojne. Hladni pri sporu o obsodi Alda Mora na smrt je čez nekaj dni sledil močan moralni udarec z vestjo o lažni eksekuciji. V urah mrzlice iskanja Morovega trupla v zaledenem gorskem jezeru je med Morovimi prijatelji, v vladi in strankarskih vodstvih in celotni javnosti prevladala vdanost v usodo. Mnogi so bili prepričani, da se je enosmerna tragedija sklenila, ko so se teroristi spet oglasili in razglasili svoje zahteve. Ob vesti, da Moro še živi, so si mnogi oddahnil, njegovi jetarji pa se očitno nadejajo, da bodo vzemirjeni izgubili razsodnost in se pod prisilo naglega odločanja odpovedali vsem doseženi sklepom, da bodo za vsako ceno obvarovali ugled republike.

Izbiro - pogajati se s teroristi ali zavrniti izsiljevanje - postavlja odgovorne v vladi in voditelje političnih strank pred dramatično in nelahko dilemo, v kateri vplivata ob humanitarnosti in državni odgovornosti.

Če bi izbrali pogajanja bi že to bil prvi zavestni poraz državnih oblasti, ki bi bile prisiljene preklcati lastne sklepe in kršiti lastne zakone. V očeh javnosti bi morda tak sklep izdal najprej razumevanje in simpatijo, kateri pa bi nujno sledilo spoznanje, da ima država drugačnega merila, če gre za zaščito navedenega državljanja ali vidnega politika. Poleg tega pa niti ni rečeno, da bi morebitnim pogajanjem in izpustitvi zaprtih brigadistov zares sledila osvoboditev Alda Mora. Morda bi teroristom tudi prva moralna zmaga ne zadostovala: med poznane voditelje italijanske republike bi lahko, kot poslednji znak prezira, vrgli okrvavljeno Morovo truplo.

Rdeče brigade bi tako dosegle svoj cilj. Razbile bi ustvarjeno solidarnost med demokratskimi silami, zasejale mednje strupene klave sporov in sumničev, v nastalo praznino pa bi lahko tudi vskočili nevarne sile, ki si želijo konca itak zrahljane demokracije v Italiji.

Morda je to previsoka cena, ki je republika ne more plačati. Ni dognano, da bi teroristi izšli iz tega spopada kot zmagovalci in torej močnejši, z uradnim priznanjem in okrepitvijo oboroženih strank pripravljani na novo se osvojeno ofenzivo. Moro je treba rešiti življenja. Verjetno je pot nepopustljivi v zvesti javnega mnenja, torej njihovega političnega poraza, sicer zelo tvegano, vendar odločno pot, ki lahko tudi privede do uspeha. Spominimo se, da je prav v zadnjem hipu nepopustljivost rešila življenje genovskemu sodniku Maria Sossija. Kajti tarča teroristov ni Aldo Moro kot clovek, pač pa demokratska republika.

DANES SE SESTANETA VLADA IN VODSTVO KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

Demokratske sile pred težko izbiro med usodo Mora in ugledom države

Socialistični tajnik Craxi dopušča možnost pogajanj - KPI, PSDI in PRI odločno proti popuščanju teroristom - Morda še danes «vrh» vladne večine

RIM — Teroristi pričakujejo odgovor državnih oblasti in demokratskih strank v roku 48 ur, se pravi do jutri popoldne. Toda nekateri so jim odgovorili takoj, čeprav stališča niso vsa uradna. Pravzaprav pa morda predvsem najbolj prizadeta KD, ki je v uvodniku za svoje glasilo po celodnevni posvetovanjih na sedežu na Traju del Gesu in krajšem srečanju pred sedežem vlade Andreottija s tajniki strank vladne večine, izjavila, da se mora o dramatični izbiri (pogajanja ali linija trdnosti) izreči celotna vladna večina, verjetno na «vrhu» udeležence petih strank. Da nes se vsakega sestane vlada, kar se poročila notranji minister Sossiga, popoldne na vodstvo KD. «Fronta trdnosti», ki se je oblikovala med demokratskimi strankami že pred mesecem dni, ko se brigadisti ugrabili Moro in pobili njegovo osebo, stražo, se je vendarle skrhala v nekaterih svojih komponentah.

Poziv predstavnika LC Marca Boato Curcia

TURIN — Eden izmed najvidnejših voditeljev «Lotta continua» Marco Boato je med zalisevanjem na procesu proti rdečim brigadam v imenu nekdanjega prijateljstva s Curcijo poslal «zgodovinskemu» voditelju rdečih brigad poziv, naj v boju proti mrtvaškemu sistemu kapitalizma in imperalizma prevladuje načelo pravice do življenja, čeprav se nanaša na razrednega sovražnika, na najvidnejšega predstavnika vladajoče stranke, Aldo Mora.

V dolgem pozivu Marco Boato zavrača metode rdečih brigad, obtožuje vsebinsko mračnega 7. sporu (Morovo truplo v vodah jezera Duchessa), ki blati spomin anarhista Pinellija in spomin pripadnikov Rothe Armee Fraktion, ki so jih ubili v Stammheimu. Opravičuje svoj poziv, ker ne izraža samo želja tistih, ki se danes sklicujejo na pravico do življenja, potem ko so ustanovili in vodili sistem nasilja in smrti, temveč želje širokih izkoriščenih množic, proletarskega gibanja in v revolucionarne levice, ki ni prešla v illegalno.

Poglejmo, shematično, kakšna so stališča posameznih političnih sil. Znano je, da se KD dokončno ne ni izrekla, kar dokazuje, da v njenih vrstah traja dramatična razprava o možnih izbirah. Zagovorniki linije, ki naj zanika popuščanje izjave in privoli v pogajanja med državo in brigadisti, so nepriznane, navedli na pomoč na levici Po o-žjem sestanku nekaterih stranknih voditeljev je namreč tajnik PSI Bettino Craxi dal razumeti, da upa na pogajanja s teroristi. «Zaporedje sporov nas navaja, da se pogajamo,» se glasi izjava socialističnega tajnika, «zato naj Morovi ugrabitelji podvzamejo pobudo, ki naj pojasni realno stanje. Trenutni tragediji ne smemo dodati še podlo izsiljevanje, zato naj dopustijo Moro, da bo v posojih, ki so mu dani, razvil osnovno misel svojih zadnjih pism. Moral bo pojasniti vse terminološke položaje, v katerem se nahaja, kajti na osnovi teh elementov bomo morali pogledati analizi in oceniti poia možnih rešitev».

Skratka, socialistični tajnik dopušča pogajanja (saj je to osnovna misel Morovih pism, na katere se sklicuje, čeprav jim do nedavnega niso pripisovali nikakršne vrednosti), toda pod pogojem, da se Moro spet oglasi in sam pojasni pogoje, v katerih naj bi se pogajanja razvila in zaključila. Lahko je mogoče razumeti to izjavo tudi kot poziv rdečim brigadam, naj vendar podaljšajo rok svojega ultimata.

Zelo ostro so na izjavo PSI reaktirali komunisti. V zbornici sta Natla in Spagnoli bila zelo ostro, svoje nesoglasje pa je pozneje, pred palačo Chigi pojasnil Craxij sam Berlinguer, ko sta čakala na sprejem pri Andreottiju.

Svoja prejšnja stališča o poslednem zadržanju državnih oblasti, ki nikakor ne smejo kloniti izsiljevanju zločincev, so odločno potrdili socialdemokratji in republikanci. Liberalci so se začudili Craxijevi izjavi in so celo zahtevali pojasnila. Pozneje je Labriola (PSI) pojasnil, da je zavzel, da se za predsvetni reši človeško življenje, bila že linija-turinskega kongresa socialistične stranke. Res je tedaj Craxi nekaj takega rekel, vendar so to vsi razumeli kot izraz razumevanja za nekdanjo dramo Francesca De Martinu, ko so mu ugrabili sina Guida.

Toda teroristi zahtevajo osvoboditev «političnih jetnikov», Craxi pa je popolnoma pojasnil, da je to dehtično neizvedljivo.

Curcia in njegove pajdase bi namreč lahko osvobodili samo s sklenom sodbu, kar je tudi glede na izkušnje izpred štirih let skoraj nemogoče.

Ustava dopušča še drug poseg, ki bi sploh ne upošteval sodbu. Oblast bi lahko osvobodila zaprte teroriste le v «izjemnih pogojih» in sicer v primeru vojne ali tako, da okoliščine stanja «vsedravnje pripravljeno» stanje. Tako izjavo, pravijo voditelji KPI, pa bi bil «samomor demokratske republike». S svojim stališčem so komunisti neuradno seznanili Andreottija in Zaccagninija. Proti večeru se je sestalo razširjeno tajništvo partije, ki je odobrilo izjavo, sen. Chiaramonteja za javnost. Ta se glasi: «KPI potrjuje svoje stališče demokratske trdnosti, ki ga je obrisala v parlamentu in tudi na nedavni seji centralnega komiteja. Komunisti menimo, da republiška vlada posledno z izjavami Andreottija zbornica dne 4. aprila, k' so jih vse demokratske sile

potrdile, mora odločno zavrniti izsiljevanje teroristov.

Država se ne sme izneveriti zakonom, ki so temelj družbenega sožitja. Vsako popuščanje izpostavlja demokratski režim hudi nevarnosti, češar italijansko ljudstvo ne sme dopustiti, KPI je pred tem ostro polemizirala z izjavo nekaterih izobražencev iz vseh strank, ki so pozvali na formalna pogajanja med državo in oblastjo in rdečimi brigadami. Med podpisniki izjave sta tudi sen. Terracini in posl. Lombardo Radice, za katere izjavo KPI poudarja, da sta podpisala «iz osebnih nagibov» in v «nasprotju z linijo partije». KPI poudarja tudi, da mora država storiti vse, kar je potrebno, da reši Moro življenje, vendar ni to v nasprotju s strogim spoštovanjem ustave. Skratka, država naj reši Moro življenje vendar brez pogajanj s teroristi, ki bi pomenila dejansko priznanje rdečih brigad.

MINO FUCCILLO

(Nadaljevanje na zadnji strani)

PSEVDOPOLITIČNI UMOR V MILANU SE VKLJUČUJE V NARAŠČAJOČO SPIRALO NASILJA

Rdeče brigade umorile podčastnika jetniških paznikov

Teroristična skupina je štela tri člane, vendar je streljal samo eden

Umorjeni Francesco De Cataldo

MILAN — Val psevdopolitičnega nasilja v Italiji nikakor ne jenja. Včeraj jutraj so teroristi, baje spet rdeče brigade, če verjamemo sporočilu, ki ga je nekdo dal po telefonu milanski redakciji tiskovne agencije ANSA, umorili 53-letnega podčastnika jetniških paznikov Francesca De Catalda, ki je komaj stopil iz hiše, da bi odšel na delo v zapor San Vittore, kjer je bil po činu takoj za poveljnikom, v bistvu pa je imel čez ambulantno zapora.

Teroristi so se poslužili »ustaljene tehnike za take podne napade. Komaj je De Cataldo stopil iz hiše, se mu je približal terorist, ki je izstrelil v podčastnika sedem krogel iz svojega samokresa. Trije strelci so zadel De Catalda v glavo, tako da je po nekaj trenutkih umrl. Na pločniku je ostalo tudi sedem tulcev, za katere izvedenci menijo, da so kalibra 32. Morilec se je nato oddaljil kakih dvesto korakov ter stopil v zelen fiat 128, v katerem sta ga

čakala še dva pajdasa, nakar je avto brez naglice odpeljal proti avtocesti. Kaže, da je celemu prizoru prisostvovala tudi De Cataldova žena Maria Violante, ki je bila na balkonu ter je takoj prišla k možu, vendar prepozno, saj je bil že mrtel.

Preiskavo o umoru podčastnika De Catalda je prevzel namestnik državnega pravdnika Colella s pomočjo preiskovalnega oddelka karabinjerjev. Kot kaže so karabinjerji izvedenci že na delu in skušajo izdelati identikit treh teroristov, da bi ugotovili, ali so podobni komu, ki je bil že vpleten v nekatere prejšnje atentate. Medtem so demantirali glasove, po katerih naj bi pri umoru sodelovala tudi neka ženska. Zdi se, da je neizpodbitno, da je bil komandant sestavljen iz treh mlajših mož, streljal pa je samo eden. To ustreza tudi dejstvu, da so na kraju umora odkrili tulce, ki pripadajo samo enemu samokresu. Danes bodo izvedli

obdukcijo nad De Cataldovim truplom, v soboto pa bodo podčastnika pokopali in sicer v njegovem rojstnem mestu Barletti.

Ob podumu umoru podčastnika De Catalda je predsednik Leone poslal družini solidarnostno brzojavko, predsednik poslanske zbornice Ingrao pa je že jutraj v avli ostro obsodil naraščajoči teror v državi. Tajništvo enotne sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL je ob novem terorističnem dejanju samozvanih rdečih brigad poudarilo, da italijanski delavci zavračajo take oblike boja, ki se jim gnusijo, obenem pa izražajo najbolj občuteno solidarnost z družino umorjenega podčastnika De Catalda. Enotna sindikalna federacija poziva vse italijanske delavce k budnosti in mobilizaciji, da bi v kati zatri blazno spiralo nasilja.

Milanski župan Tognoli pravi, da je umor Francesca De Catalda spet pahnil Milan v vzdušje terorja. (if)

Podčastnik De Cataldo je deveta žrtev rdečih brigad v letošnjem letu. 14. februarja se v Rimu umorili sodnika Riccardo Palmu; 10. marca so v Turinu ustrelili podčastnika javne varnosti Rosaria Bernardina; 16. marca so pri ugrabitvi predsednika KD Aldo Mora umorili pet članov njegove osebne straže: Oreste Leonardia, Domenico Riccia, Francesca Dizia, Giulia Rivero in Raffaele Iozzina; 11. aprila so v Turinu umorili jetniškega paznika Lorenza Cutugno. Naj omenimo še, da je bil v začetku letošnjega leta, 4. januarja v kraju Piedimonte San Germano umorjen delovalec Fiatu Carmine De Rosa. Odgovornost sta takrat prevzeli organizaciji »operai armati per il comunismo in anuclei armati proletari».

PRED ŠTIRIMI LETI

RIM — Pred štirimi leti, 23. maja 1974, se je Italija znašla v enakem položaju. «Rdeče brigade» so ugrabile genovskega sodnika Maria Sossija, ga obsodile na smrt in s svojim «sedmim sporočilom» postavile ultimatum: v roku 48 ur naj državne oblasti osvobodijo člane «tolpe 22. oktobra», sicer bo Sossi umrčen.

Genovsko porotno sodišče je tedaj izdalo odlok o osvoboditvi osem članov zloglasne tolpe, s tem klonilo izsiljevanju teroristov, vendar je državni pravdnik dr. Cocco to preprečil s svojim sklepom. «Rdeče brigade» so tedaj v skripti osvobodile sodnika Sossija, ki se je vrnil živ in zdrav k družini. Genovskega državnega pravdnika dr. Cocco pa so teroristi iz zasede ubili 8. junija 1976.

Kako so tedaj reagirali politični krogi na sklep genovskega sodišča, ki je klonilo izsiljevanju teroristov? Predsednik vlade Mariano Rumor se je zavzel za «linijo nepopustljive»

stis in pribil, da je «pogajanje z zločinci nedopustno». Nacelnik poslanske skupine KD Flaminio Piccoli je celo zahteval o. vlade, naj poskrbi, da bi se «v bodoče» ne ponovilo kaj takega, ko bi sodniki klonili izsiljevanju teroristov. Posl. Galoni pa je pribil: «Lahko razumemo željo rešiti življenje človeka, toda politično je sklep genovskih sodnikov nevaren precedens, ki lu do šibi ugled države».

Glasilo KPI «Unità» je tedaj komentiralo, da popuščanje države daje le duška teroristom in da se država tako «izpostavlja tveganjem za bodočnost».

Odlono proti pogajanjem s teroristi so bili republikanci La Malfa, Reale in socialdemokrat Romita. Za to, naj v vsakem primeru prevlada človeška plat zadeve in torej za pogajanja sta se tudi tedaj izrekli, vendar le v osebnem imenu, sen. Umberto Terracini (KPI) in predsednik ustavnega sodišča Giuseppe Branca (st.s.)

ŠE ENA ŽRTEV TERORJA

Karabinjerji na kraju podlega atentata, katerega žrtev je bil podčastnik Francesco De Cataldo (Telefoto ANSA)

Odobren proračun tržaške pokrajine nakar bo levičarski odbor odstopil

Dokument odobren z 12 glasovi KPI in PSI, s »tehničnim« vzdržanjem ostalih demokratičnih strank - Svet se sestane 4. maja za potrditev ostavke

in drugi sorodniki

Trst, 21. aprila 1978

ROSSETTI
Danes, 21. t.m., ob 20.30 (konec
ob 23.30) «La brocca rotta» Heinricha
von Kleista. Režija: Giorgio Press-
burgher. Predstava v abonmaju: ku-
pon št. 7. Rezervacije pri osrednji

**DRUGE VESTI
NA ZADNJI STRANI**

Zalujući: žena Meri, sin Sergij z ženo, brat Mihael z ženo Emiljo, vnuki in drugi sorodniki

florshow 78
RAZSTAVA CVETIC IN RASTLIN

NA ZADNJI STRANI

18

